

prognozowanej bardzo dużej skali potrzeb, stan rozwoju infrastruktury jest absolutnie niewystarczający. Infrastruktura reprezentowana w skali przestrzeni województwa przez sto kilkadziesiąt placówek, wobec kilkuset tysięcznej grupy osób potencjalnie zainteresowanych nie zapewnia nawet minimalnych standardów dostępności. Niezbędne potrzeby inwestycyjne wynikają więc z bardzo dużej skali zapotrzebowania. Nie zmienia to także faktu, że obecnie w wielu gminach zadania pomocy społecznej wobec osób starszych są realizowane w niewielkim stopniu, co także wymaga lub wkrótce wymagać będzie zmiany.

8. Zgodnie z danymi przytaczanymi w opracowaniu *Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych – Etap II*²³ tylko w 5 największych miastach regionu (Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Grudziądzu i Inowrocławiu) w budynkach, które potencjalnie nie mają wind²⁴ zamieszkiwało 61,6% wszystkich mieszkańców tych miast i 60,6% mieszkańców w wieku 60 lat i więcej. Wyjątkowo niekorzystna sytuacja w tym zakresie występowała w tych częściach miast, w których wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa powstawała, jako realizacja wielkich zespołów mieszkaniowych w okresie lat 70- i 80-tych XX wieku (częściowo też lat 90-tych). Takie jednostki były zasiedlane w dużej mierze przez jednorodną wiekowo ludność. W efekcie obserwuje się jednorodne starzenie się całych dzielnic. W ich przypadku obserwuje się szczególnie dużą liczbę ludności zamieszkującej budynki wielorodzinne bez dostępu do windy.
9. Dopełnieniem pomocy instytucjonalnej i środowiskowej jest oferta kulturalna i rekreacyjna wspierająca aktywność i włączenie społeczne osób starszych. Działalność w tym zakresie na terenie województwa w 2017 roku prowadziły 194 kluby seniora. Kluby seniora funkcjonują na terenie każdego powiatu, łącznie w 87 gminach. W regionie w 2017 roku funkcjonowały 64 Uniwersytety Trzeciego Wieku (oraz 31 filii). Działalność UTW nastawiona jest przede wszystkim na kształcenie, naukę, poszerzenie wiedzy i podtrzymywanie sprawności intelektualnej seniorów oraz stworzenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.
10. Dzięki zintensyfikowaniu działań pomocowych, opiekuńczych i wspierających osoby starsze, można współcześnie zaobserwować bardzo budujące zjawisko aktywizacji seniorów w różnych obszarach życia społecznego. Seniorzy stali się grupą docelową działań wielu organizacji pozarządowych, ale także sami podejmują inicjatywy sprzyjające ich rozwojowi²⁵. Stąd pomysł na powstawanie rad seniorów, które są organem opiniotwórczo-doradczym i funkcjonują najczęściej przy urzędach gmin. Dostarczają one informacji nt. sposobów i kierunków strategii społecznych w odniesieniu do środowiska ludzi starszych oraz podejmują różnego rodzaju działania i przedsięwzięcia mające na celu aktywizację i integrację środowisk senioralnych. W 2017 roku funkcjonowało 21 rad seniorów – 19 gminnych, 1 powiatowa, a także działająca od 2014 roku Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
11. W 44 gminach (31% gmin) z czego większość położona była we wschodniej części województwa, nie prowadzono żadnej z analizowanych działalności aktywizacji seniorów,.
12. Ze względu na ograniczoną mobilność, będącą konsekwencją obniżonej sprawności fizycznej, bardzo istotną pomocą dla osób starszych jest możliwość korzystania z transportu publicznego. Brak jest danych na temat transportu realizowanego pomiędzy miejscowościami, ale tabor autobusowy w miastach posiadających komunikację miejską w województwie kujawsko-pomorskim (Brodnicy, Bydgoszczy, Chełmnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Świeciu, Toruniu i Włocławku) jest dobrze dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. Niemal wszystkie autobusy (ponad 90%) obsługujące pasażerów w analizowanych miastach są niskopodłogowe lub niskowejściowe. Dobrze przedstawia się statystyka wyposażenia pojazdów w multimedialny system informacji pasażerskiej. Niestety zupełnie odwrotną sytuację można zaobserwować w przypadku taboru tramwajowego. Operatorzy transportu publicznego w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu dysponują stosunkowo niewielką liczbą (lub jak w przypadku Grudziądza – nie dysponują wcale) pojazdów niskopodłogowych – odpowiednio 38% i 27% taboru w stolicach województwa charakteryzuje się tego

---

²³ Opracowanie sporządzone przez KPBPPiR we Włocławku, Oddział w Bydgoszczy w 2018 r.

²⁴ Chodzi o budynki od 3 do 5 kondygnacji, które zgodnie z przepisami prawa budowlanego nie muszą być wyposażone w windy.

²⁵ A. Baranowska, E. Kościńska, K. Waliszewska-Ostrowska (red.), *Społeczny wymiar życia i aktywności osób starszych*, Toruń, 2013, s. 65.